

16 septembrie 2019

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroului Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În temeiul art.73 din Constituția Republicii Moldova și prevederile art.124 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de Lege privind modificarea și completarea unor prevederi din Legea cu privire la Procuratură nr. 3 din 25 februarie 2016 și din Codul Electoral nr. 1381 din 21.11.1997.

Anexă:

1. Proiectul de lege
2. Nota informativă

Dennis Ulanov

Tatiana Macincea

Deputați în Parlament

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	<u>194</u>
"16" 09	2019
Ora	

LEGE

**privind modificarea și completarea unor prevederi din
Legea cu privire la Procuratură nr. 3 din
25 februarie 2016 și din Codul Electoral nr. 1381 din
21.11.1997**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 69-77, art. 113), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. În alineatul (2) articolul 11, cuvântul „numirea” se înlocuiește cu cuvântul „alegera”.

2. Titlul articolului 17 va avea următorul cuprins: „Alegerea Procurorului General”.

3. Alineatul (2) articolul 17, se expune într-o nouă redacție: „Procurorul General al Republicii Moldova se alege prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat pentru un mandat de 7 ani.”

4. Alineatul (3) articolul 17, se expune într-o nouă redacție: „Alegerile pentru funcția de Procuror General se efectuează într-o singură circumscripție electorală națională, potrivit normelor stabilite în Codul Electoral.”

5. Alineatele (4)-(14) articolul 17 se abrogă.

6. Articolul 70 alineatul (1) litera d) se abrogă.

7. Articolul 98 alineatul (1) și (4) se abrogă.

Art. II. – Codul Electoral nr. 1381/1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 451-463, art. 768), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Titlatura Titlului IV se va completa la final cu cuvintele „și de Procuror General”.

2. Articolul 106 se va completa la final cu cuvintele „și de Procuror General”.

3. Titlul articolului 107 se va completa la final cu cuvintele „și a Procurorului General”.

4. Alineatul (1) articolul 107 se va completa cu propoziția „Procurorul General al Republicii Moldova se alege prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat pentru un mandat de 7 ani.”

5. La alineatul (2) articolul 107, după sintagma „de Președinte al Republicii Moldova” se va completa cu textul „și de Procuror General”.

6. Titlul articolelor 110, 111, 123, 160 se vor completa la final cu cuvintele „și de Procuror General”.

7. Articolul 110 se va completa cu alineatul (2), iar unicul alineat va deveni alineatul (1), respectiv alineatul (2) va avea următorul text: „În funcția de Procuror General poate fi ales candidatul care întrunește condițiile stabilite în Legea cu privire la procuratură.”

8. În preambulul Codului și la articolele 1, 46 alin. (3), 49 alin. (1), 50 alin. (3), art. 65 alin. (4), 109 alin. (1), (2) și (3), 111, 112, 116 alin. (2), 118, 119, 120 alin. (1), 123 alin. (2), 124 alin. (2), 160 alin. (1) și (3) după sintagma „de Președinte al Republicii Moldova” se vor adăuga cuvintele „și de Procuror General”.

9. La alineatul (2) articolul 128, după sintagma „Președintele Republicii Moldova” se introduce textul „sau Procurorul General.”

10. La alineatul (1) articolul 154 după sintagma „Președintele Republicii Moldova” se introduce textul „sau Procurorului General.”

11. Alineatul (1) articolul 157 se va completa cu litera c¹) cu următorul cuprins „demiterea Procurorului General”.

12. La alineatul (1) articolul 178 după sintagma „demiterea Președintelui Republicii Moldova” se introduce textul „sau demiterea Procurorului General”, iar după sintagma „alegerii Președintelui Republicii Moldova” se introduc cuvintele „sau alegerii Procurorului General.”

13. La articolul 179 după sintagma „demiterea președintelui Republicii Moldova” se introduc cuvintele „și demiterea Procurorului General”

Art. III. - Prezenta lege intră în vigoare din momentul modificării art. 125 din Constituția Republicii Moldova în modul corespunzător.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de Lege pentru modificarea articolului 125 din Constituția Republicii Moldova

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectul.

ULANOV Denis, deputat, membru al Frațiunii Partidului "ȘOR"

2. Condițiile care au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Potrivit Notei analitice realizată de către „CBS-AXA” „Încrederea în justiția din Republica Moldova 2001-2018. Evoluții și determinante”, nivelul de încredere a populației în justiție în perioada 2001 – 2018 denotă o puternică legătură între percepția populației față de instituțiile centrale ale statului (Parlament, Guvern, Președinte) și percepția față de justiție. Percepția față de instituțiile centrale ale statului denotă influența determinantă a evenimentelor politice majore din țară. Astfel, datele arată un nivel scăzut de încredere în preajma alegerilor parlamentare din februarie 2001 (sub 20% față de cele trei instituții ale statului), urmate de o creștere semnificativă după preluarea guvernării de către Partidul Comuniștilor din Republica Moldova (PCRM) (variind între 40-59% între 2001 și înaintea alegerilor din 2005). Ulterior, trendul general a luat tendința de scădere, cu scurte reveniri în preajma sau urmare a scrutinelor parlamentare din 2005, 2010, 2014, a alegerii președinților Republicii Moldova din 2012 și 2016, precum și urmare a schimbării guvernării în anul 2009. Punctele minime în istoria măsurărilor au fost înregistrate pe fundalul perioadei crizelor politice din 2015-2016 și „furtului miliardului” din sistemul bancar, dezvăluit public în anul 2014. Totodată, creșterile nivelului de încredere, determinate de evenimentele politice curente, au fost de scurtă durată, trendurile marcate de scădere, revenind imediat după acele evenimente.

În același document se reține că încrederea în justiție a repetat destul de fidel fluctuațiile tendințelor de încredere în cazul celorlalte instituții, cu câteva particularități. Pe fundalul crizelor politice din 2000-2001 și în preajma alegerilor din februarie 2001, nivelul de încredere în justiție era mult mai mare decât în celelalte trei instituții. Totodată, „explozia” nivelului de încredere, care a urmat după venirea PCRM la guvernare, nu s-a înregistrat în cazul justiției, ponderea populației care își exprima încrederea în sistemul judiciar rămânând în jurul a 30%, mai scăzută decât în cazul celorlalte instituții ale statului pe întreaga perioadă de guvernare a PCRM. După 2009, nivelul indicatorului pentru toate cele patru instituții s-a egalat. *Per total*, nivelul de încredere în justiție s-a redus de două ori în 2018 comparativ cu 2001. De remarcat că, în 2002 manifestau nivel mai sporit de încredere în justiție persoanele mai în vârstă și cu un nivel socio-economic mai scăzut. În 2018, aceste tendințe deja au dispărut, încrederea în justiție scăzând în toate categoriile socio-demografice.

În contextul actualelor dispute și lupte politice, lansate în legătură cu numirea Procurorului General, constatăm că ne aflăm într-un jalnic cerc vicios, care nu va face decât ca funcția de Procuror General să rămână ținta intereselor pur politice. Situația creată este îngrijorătoare; or, în conjunctura actuală este practic imposibil de a desemna un Procuror General, fără ca acesta să aservească interesul politic.

În așa fel, Consiliul Superior al Procurorilor a făcut publică lista candidaților la funcția de procuror general, dar concursul anunțat pe 9 august curent este contestat de alianța PSRM-ACUM aflată la putere, care pregătește amendarea legii prin care să se schimbe formula de numire a Procurorului General. Prim-ministrul Maia Sandu a declarat anterior că inițiativa Consiliului Superior al Procurorilor este „o *sfidare*” și că această autoritate de autoadministrare a breslei procurorilor „*se crede mai presus de lege*”. De cealaltă parte, Consiliul Procurorilor spune că a respectat legea în vigoare.

Conform art. 1 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova, Republica Moldova este un stat democratic, iar puterea este în mâinile poporului. Pe cale de consecință, funcția de Procuror General fiind una aflată la moment sub influența politicului, doar prin implicarea poporului va putea fi deținută de către cei care vor exprima voința socială. Acest lucru justifică clar textul inițiativei legislative.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

Prezentul proiect de act normativ nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene. Cu toate acestea, proiectul de act normativ nu contravine standardelor și principiilor Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi.

Proiectul vizează un demers legislativ absolut nou, care schimbă cardinal modalitatea de desemnare și demitere a Procurorului General. În așa fel, dacă până la ora actuală desemnarea Procurorului General ține de stricta competență a Președintelui Republicii Moldova și Consiliului Superior al Procurorilor, prin proiect se propune scoaterea de sub influența exclusivă a statului a acestei prerogative și oferirea acesteia poporului. Cu alte cuvinte, se propune alegerea și demiterea Procurorului General direct de către societate, după modelul alegerilor prezidențiale.

5. Fundamentarea economico-financiară

Ținând cont de faptul că Proiectul promovează un obiectiv strategic de prioritate națională, pentru implementarea acestuia cheltuielile vor avea o

proveniență bugetară. Întrucât proiectul are ca scop consolidarea democrației în Republica Moldova, cheltuielile pentru implementarea acestuia sunt justificate.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare.

Prevederile prezentului proiect de lege presupun modificarea art. 125 din Constituția Republicii Moldova.

Denis Umanov

Taubert Marina

